

Начало > Търсене на практикуващи юристи > **Намерете експерт**

Намерете експерт

Франция

I. Списъци и регистри на вещи лица

Всеки апелативен съд, както и френският върховен съд по граждански и наказателни дела (Касационният съд) поддържа списък или регистър на вещи лица.

Съдилищата и прокуратурите обаче са свободни да назначат всяко лице, което считат за подходящо и компетентно. В такъв случай те трябва да посочат основания за направения избор.

Списъците с вещи лица се публикуват на уебсайтовете на съдилищата, и по-специално на уебсайтовете на [Касационния съд](#) и на апелативните съдилища.

За да бъдат вписани в списък на даден съд, вещите лица трябва да отговорят на следните изисквания:

да са на възраст под 70 години. На практика, за да бъде вписано в списък на вещите лица, лицето трябва да е на възраст между 35 и 57—58 години;

да са граждани на Европейския съюз;

да не са действали в нарушение на почтеността, неподкупността и добрите нрави;

да не им е налагано дисциплинарно или административно наказание, водещо до освобождаване, заличаване от регистъра, отмяна, оттегляне на одобрението или оттегляне на разрешителното;

да не са били в производство за персонална несъстоятелност, нито да са им налагани други санкции, предвидени от Търговския кодекс;

да изпълняват изискването за минимален период на упражняване на дейност, свързана със специалността им;

да не са извършвали дейност, която е несъвместима с независимостта, необходима за изпълнението на задания по предоставяне на съдебно (правно) експертно становище;

да са упражнявали основната си дейност в съдебния район на съответния съд.

Вещи лица, специализирани в областта на писмените преводи, които кандидатстват за вписване в списък на първоинстанционен съд, трябва да упражняват професията си в съдебния район на конкретния съд или, ако вече са пенсионери, да живеят в този район.

Заявлението за регистрация на лицето се разглежда от прокуратурата и съдиите на първоинстанционния съд. Решението се взема от колегия на съдии от апелативния съд.

Преди да бъдат регистрирани, вещите лица трябва да положат клетва.

За да бъде вписано в списъка на Касационния съд (национален списък), вещото лице трябва да е било в списък на апелативен съд (регионален списък) поне пет години.

Всяко вещо лице, което се регистрира за първи път, след три години трябва да подаде ново заявление за пререгистрация. След това вещото лице трябва да подава заявление за пререгистрация на всеки пет години. В решението да не се пререгистрира дадено вещо лице трябва да се посочат причините за отказа и то може да бъде оспорвано.

Вещите лица може да бъдат изваждани от регистъра чрез дисциплинарна мярка на апелативния съд, като тази мярка може да бъде оспорвана.

Има етичен кодекс, който е публикуван от [Френската федерация на вещите лица](#).

II. Квалификации на вещото лице

По принцип вещите лица трябва да бъдат достатъчно квалифицирани в своята област на познания.

Те трябва да имат професионален опит и да познават процесуалните правила, и по-специално онези от тях, които са приложими по отношение на производствата с участие на вещи лица.

Те трябва да участват в продължаващо обучение, като спазването на това изискване се проверява на всеки пет години от апелативните съдилища. Продължаващото обучение на вещите лица включва:

обучение по специалността им, което се предоставя от професионални организации;

обучителни семинари относно провеждането на производства с участието на вещи лица, които се водят от съдии и сдружения на вещи лица.

III. Възнаграждение на вещите лица

При наказателните производства възнагражденията на вещите лица са регламентирани за някои задачи, изпълнявани от вещото лице. В някои области на експертни познания прокурорът или разследващият съдия може да обяви тръжна процедура във връзка с исканата експертиза и да избере най-изгодното предложение. Разходите за експертизите се поемат от Министерството на правосъдието чрез бюджета за правосъдие.

При гражданските дела възнаграждението обикновено се изчислява въз основа на броя часове, в които вещото лице е работило по случая, умножен по почасова ставка, към което се добавят направените разходи и ДДС.

Съдът определя размера на възнаграждението на вещото лице в рамките на състезателна процедура, като взема предвид дали заключението на вещото лице е представено навреме, качеството на заключението и нивото на старание, с което вещото лице е изпълнило заданието.

Обикновено ищецът плаща аванс за възнаграждението на вещото лице. Съдът може обаче да нареди двете страни да платят част от аванса за тези разходи.

В окончателното си решение съдът разпорежда загубилата делото страна да плати възнаграждението на вещото лице.

За покриване на разходите за вещо лице може да бъде получена правна помощ.

IV. Отговорност на вещите лица

Вещото лице е длъжно да осигури покритие за евентуална отговорност чрез застраховка „Професионална гражданска отговорност“.

Застраховката покрива гражданската и професионалната отговорност на вещото лице, включително при командировки в други държави — членки на Европейския съюз.

V. Допълнителна информация относно производства с участието на вещи лица

При наказателни дела вещи лица може да се назначават от разследващия съдия, прокурора или от полицейски служител, разполагащ с подходящи правомощия (*officier de police judiciaire*: служител на полицията, който според френското право отговаря за криминалните разследвания и има право да задържа заподозрени лица).

Във всички останали случаи вещото лице се назначава само от съда — служебно или по искане на една от страните.

При граждански производства не е задължително да се представи предварително експертно становище, но това е силно препоръчително и често се изисква изрично. Вещото лице представя окончателно писмено заключение. Ако счита, че е необходимо да се консултира с технически специалист от друга област на специализирани познания, вещото лице прилага мнението на този специалист към своето заключение. Съдът може да поиска от вещото лице да даде показания на устно изслушване, ако заключението не е достатъчно като основа за вземане на решение от съда. В окончателното заключение трябва да се дава отговор на всички зададени от съда въпроси и да се вземат предвид всички коментари, изпратени от страните до вещото лице по време на производството.

1. Назначаване на вещи лица

Длъжността вещо лице (*expert de justice*) е защитена от наказателното право. Вещите лица се вписват в списъци, поддържани от апелативните съдилища и от Касационния съд.

Във Франция има между 8 000 и 10 000 вещи лица към съдилищата.

Вещите лица по граждански, търговски и административни дела може да се назначават в предварителното или досъдебното производство. 80 % от процедурите по възлагане на експертиза се образуват на такъв досъдебен етап.

Съдът назначава вещо лице, когато се нуждае от техническо експертно становище, за да реши спора: той може да назначи вещото лице служебно или по искане на една от страните. Съдията решава коя страна ще плати аванс за разностките, които ще се използват за плащане на хонорара на вещото лице.

Страните може да предложат вещо лице, но решението кой да бъде назначен като вещо лице се взема винаги от съда или прокурора. Освен ако не бъдат посочени конкретни причини, вещото лице трябва да се избере от изготвения от апелативен съд списък.

При граждански производства страните са силно ангажирани със заданието на вещото лице. Те трябва да съдействат на вещото лице и да отговарят на всички негови искания за документи. Страните може да задават пряко въпроси на експерта по време на съдебните прения и да искат той/тя да коментира техните забележки. Тези възможности са далеч по-ограничени при наказателните производства, където работата на вещите лица зависи много повече от съдията или прокурора, който ги е назначил.

2. Процедура

Основни нормативни актове относно съдебните експертизи във Франция:

Наказателно-процесуален кодекс и Граждански процесуален кодекс;

Закон 71-498 от 29 юни 1971 г. за вещите лица, изменян няколко пъти, по-специално на 18 ноември 2016 г.;

Указ от 23 декември 2004 г., изменян няколко пъти.

Вещите лица могат да осъществяват контакт със страните по време на производството, но при стриктно спазване на принципа на състезателното производство. Предвидени са изключения от това правило, когато става дума за лекарска и фирмена тайна.

Няма задължителна структура за изготвяните от вещите лица писмени заключения, но съществуват инициативи за запълване на този пропуск.

Все пак в заключението вещото лице трябва:

да изложи подробно аргументацията си;

да посочи документите, на които се основава мнението му;

да отговори на твърденията на страните;

да даде пълен списък на документите, които са му били предоставени.

Когато съдът е изискал предварително становище, вещото лице го изпраща на страните, за да получи техните коментари.

При наказателни производства вещото лице трябва да присъства на съдебното заседание. При граждански дела съдът може да поиска от вещото лице да присъства на съдебното заседание.

С решение на съда вещото лице може да бъде задължено да изготви допълнително заключение, например след като страните са коментирали заключението и са задали допълнителни въпроси.

Съдът контролира напредъка на работата на вещото лице. Тази задача се възлага на специален съдия от първоинстанционен съд.

Представената тук информация е събрана при изпълнението на проекта „Намиране на вещо лице“ чрез контакти по държави, избрани от Европейския институт за експертизи и експерти (ЕЕЕИ).

Последна актуализация: 22/09/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.